ל) קדושין כו. ושם נסמן,
ב"מ קיח:, ג) ב"ב כו:,
גו"ש נדרים נט:, סט שנת עט. ע"ש. ו) ושם עה:], ז) [עירובין פג. ושס נסמן], ח) [עי פרש"י לקמן לא: ד"ה ר"א],

גליון הש"ם תום' ד"ה בתר נקבו אזלינן למ"ד. עי' תשוכת דכרי ריבות סי' כב:

מוסף תוספות

א. [ו]סתמו כפירושו. ריטנ״ל. ב. דמאי אמרת. ליטנ״ל. ב. דמאי אמרת, מחיק לי׳ פעם שנית וכתיב ביה מאי דבעי וכו׳ (ד)להכי לא חיישינן. לשכ״ל. ג. עור סתם קתני. מוס׳ הלח״ש. לשנ"ית. ג. עור סתם קתני. מוס' הכל"ש. T. כדקתני קלף. מוס' הל"ש. ה. ע"י גט. מוס' הל"ש. ה. ע"י גט. מוס' אומר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים אלא שנחנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדים. לשנ"6. 1. כלומר שאם הלכו להם עדי מסירה משיאין אותה בקיום הגט. לשנ״ח. דמאחר דחזינן בידה גט דליכא למיחש לזיופא אמרי׳ דמסתמא בא לידה אמרי׳ דמסתמא בא לידה כמצותו. מוס׳ הלח״ט. ת. גופייהו. מוס׳ הלח״ט. ש. ומסהדי עליה דלא זייפתיה. לעכ״ל. י. גבי ייפורוו. נקביתו. י. גבי כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה. לענ״ל. יא. [ו]אף לשכ לו. כשיבאו ויעידו הם בכך בכן בכך כלום וכו' (אלא) בכן בכך בכך כלום וכו' (אלא) ה"פ, ר"א היא, אבל לר"מ לעולם פסול אף אם יבאו עדים עצמן, דער חתימה ממש בעינן. רשנ״ח.

פסקי רי"ד . שמא יחתום כתבו לתורף תלשו חתמו ונתנו לה כשר. פי' ר"מ סבר עידי כשו. פי די כו טבו עידי חתימה כרתי הם הם העיקר וגט שיש עדים . חתומים בו אע״פ שנתנו בינו לבינה כשר ונשאת בו אחרי שהגט יוצא חתום מתחת ידה ומקויים בחותמיו ולא בעי' עידי מסירה והאי וכתב לה על חתימת עדים קאי שהיא העיקר והלכך אם כתבו כולו ואפילו התורף במחובר ותלשו וחתמו ונתנו לה כשר ור' יהודה פוסל דבעי׳ כתיבת הגט וגם חתימתו בכשרות כדאמרן בשמעתא קמייתא בפ"ק דמסכתין (ד.) מאן הוא וקי"ל הלכה כרבי אלעזר בגיטין וכדאמרינן לקמן (כו:) הלכה כרבי אלעזר. כתבו על חרס של ארעון: כוגבו על דווס של עציץ נקוב [כשר] דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה. על עלה של עציץ נקוב אביי

אמר כשר דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה: ורבא אמר פסול גזירה שמא יקטום ודוקא בעציץ נקוב דחשיב כמחובר פסלי קטימה והמורה כתב f) כתבו על החרס עד דיהיב לכולו עציץ ואין לחוש שמא ישבר החרס

יותן לא החתיכה והויא ליה קציצה דלא מפסיד ליה לעציץ ואינו נ"ל שאפי אם ישבר החרס כשר שאעפ"י שהוא נקוב הודעים חשובים מחוברים ולא גוף העציץ ולא חשיבא קציצה אלא כשיקצץ מן המחובר ולא מן התלוש דאם איתא אמאי נקט עציץ נקוב אפילו כשאינו נקוב נמי יפסול רבא אלא לאו ש"מ לא פסלה קטימה אלא במחובר יות המה, אינו כבן קייר בייתר למה להייתר בייתר בייתר המה אינו המה בייתר בייתר המה בייתר בייתר המה המה בייתר ביי ולא בתלוש והאר דקאמת גבי עציץ דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה לאו למימרה דלא מיתכשה אלא בהכי דאפילו אם ישברנו נמי כשר ולהכי נקט האי לישנא כלומר דלא מיחסר מידי דשקיל ליה אי נמי איידי דאמר אביי גבי עלה נקט האי לישנא נמי גבי חרס ואם כתב הגט בראש המגילה ואח״כ חתכו והפסיקו ממנה כשר וכ״כ גם ר״ח ז״ל דרייקי מינה מרגדרינן בעלה של עצין נקוב ש"מ בנייר כי האי גוונא אפילו קצץ כשר אבל בעל ה"ג כתב מאן דרייקי מינה מרגדרינן בעלה של עצין נקוב ש"מ בנייר כי האי גוונא אפילו קצץ כשר אבל בעל ה"ג כתב מאן דכתיב גיטא ליפסוק מגילתא שיעור גט והדר ליכתביה ואי כתב מקמיה דליפסוק מגילתא ופסיק ליה בתר דכתב גיטא (מינה) מיפסל גיטא דכתיב וכתב ונתן וכו׳ ואינו נ״ל דהא לא פסל במתני׳ אלא מחובר לקרקע ובעלי חיים - אבל מחובר דתלוש לא: רבי יהודה בן בתירא אומר וכר פי המורה מפני שיכול לחזור ולמחוק עד העדים ולכותבו ויעביר תנאי שהיה בו ולא מוכחא מילתא דהא עדים נמי על המחק חתומים ואינו נ"ל מדאמרי. בגט פשוט (ב"ב

מאן דאזיל בתר נוף: שלש עורות

דשקיל ליה. לעציך ויהיב ניהלה: שמא יקטום. העלה והויא קציצה מן המחובר: עד שיחזיק בורעים. עליץ הוי תלוש ומיקני במשיכה זרעים הוו מחוברין ודינן כקרקע ונקנים בכסף בשטר ובחזקה. ועד שיחזיק כגון דניכש או עידר דהויא חזקה ובלא יהיב מעות קמיירי דאי יהיב זוזי מיקנו בכסף: החזיק בעליך. ולא משכו לקנות אלא עשה בו שום מלאכה במקומו: אף עלין לה קנה. דמטלטלין לה מיקנו

דשקיל ליה ויהיב ליה ניהלה רבא אמר פסול גזרה שמא יקטום: "עציץ של אחד וזרעים של אחר מכר בעל עציץ לבעל זרעים כיון שמשך קנה ימכר בעל זרעים לבעל עציץ לא קנה עד שיחזיק בזרעים יעציץ וורעים של אחד ומכרן לאחר החזיק בזרעים קנה עציץ וזו היא ששנינו ישאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ובשמר ובחזקה החזיק בעציץ אף עציץ לא קנה עד שיחזיק בזרעים נקבו בארץ ונופו בחוצה לארץ אביי אמר בתר נקבו אזלינן רבא אמר בתר יגופו אזלינן בדאשרוש כ"ע לא פליגי כי פליגי יבדלא אשרוש ובדאשרוש לא פליגי והתנן שתי גנות זו על גב זו וירק בינתים ר"מׂ סשתי אומר של עליון ר' יהודה אומר של תחתוז התם כדקתני מעמא א"ר מאיר מה אם ירצה עליון לימול את עפרו אין כאן ירק אמר רבי יהודה מה אם ירצה התחתון למלאות את גנתו עפר אין כאן ירק ואכתי בדאשרוש לא פליגי והא תניא מחאילן מקצתו בארץ ומקצתו בחוצה לארץ מבל וחולין מעורבין זה בזה דברי רבי יירשב"ג אומר הגדל בחיוב חייב והגדל בפטור פטור מאי לאו מָקצת נופו בארץ ומקצת נופו בחוצה לארץ לא "מקצת שרשין בארץ ומקצת שרשין בחוצה לארץ ומאי מעמא דרשב"ג דמפסיק צונמא מאי מעמא דרבי דהדרי ערבי במאי קמיפלגי מר סבר אוירא מבלבל ומ"ם האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי: ר' יהודה בן בתירא אומר כו': א"ר חייא בר אסי משמיה דעולא ג' עורות הן יימצה חיפה ודיפתרא מצה כמשמעו דלא מליח ודלא קמיח ודלא אפיץ למאי הלכתא להוצאת שבת וכמה שיעורו כדקתני רב שמואל בר יהודה כדי לצור משקל קשנה וכמה אמר אביי כי ריבעא דריבעא דפומבדיתא חיפה דמליח ולא קמיח ולא אפיץ למאי הילכתא להוצאת שבת וכמה שיעורו כדתגן יעור כדי לעשות קמיע דיפתרא דמליח וקמיח ולא אפיץ למאי הילכתאָ להוצאתִ שבת וכמה שיעורו כדי לכתוב עליו את הגם: וחכמים

בחזקה: נקבו בחרך ונופו בחולה לארץ. שהיה מונח על הגבול ונוף הזרעים נוטה חוץ לעליץ חוץ לגבול: במר נקבו אולינן. שמשם הוא יונק וחייב במעשר: בתר נופו אוליגן. ופטור מן המעשר מן התורה בחולה לחרץ: בדחשרוש. חוץ לנקב בתוך קרקע ארץ ישראל: כולי עלמא לא פליגי. דלח חולי׳ תו בתר נוף הוחיל ומחובר ממש בארץ: ובדאשרוש לא פליגי. ליכא למאן דאזיל בתר נוף: שתי גנות זו על גב זו. וזו אלל זו וקרקעית האחת גבוהה מחברתה וגידור שלה זקוף והירק בינתים בגידור הגבוהה דעכשיו הוא נשרש בקרקעו של עליון ונופו באוירו של מחתון: של מחסון. אולינן בתר נוף: כדקתני טעמא. שאם ירלה תחתון למלאות גנתו כו׳ והואיל ובידו למחות וגורם לירק הזה זוכה בה ולאו משום הטיית נוף: עבל וחולין מעורבין זה בוה. אין לך פירי באילן הוה שאין מקלמו מן הארך שהוא טבל ומקלמו מחוצה לארץ שהוא חולין לפי שהיניקה מתערבת. ונפקא מינה שאין מעשרין מטבל ודאי עליו דהוי מן החיוב על הפטור ולא ממנו על טבל ודאי: הגדל בחיוב. מה שבתוך ארץ ישראל: מקלת נופו כו'. ואע"פ שכל שרשיו בארך או בחו"ל אלמא אזלינן בתר נוף: מ"ע דרבן שמעון. מהו הגדל בחיוב חייב והלח היניקה של שרשין מעלה שרף בכל הפרי ושורשי עבר זה מעלים שרף לפרי שבעבר זה: דמפסיק צוגמה. שן סלע מבדיל באמלע השרשים ומפסיקין עד הגזע הלכך לרבן שמעון לא ינקי מהדדי: דהדרי ערבי. שהעץ מן הגזע ולמעלה שלם: מר סבר חוירה מבלבל. אע"פ שכל מה שיש מן השרשין בקרקע הוי מובדל הואיל וכשינא לאויר הוא מעורב ומבלבל וינקי מהדדי: **ומ"ס.** אוירא לא מבלבל הואיל ובחוך הקרקע מובדל בסלע שאינו מצמיח. ומיהו היכא דכל שרשיו בא"י ליכא

הן. חלוקין בשמותיהן ובשיעוריהן: כמשמעו. כמלה זו שלא נחקנה בחימון כדת הלחם: קמית. מעובד בקמח: למאי הלכתא. שיעוריהן חלוקין: משקולת. של עופרת עשויה להיות פוחתת ומחפין אותה בעור שלא תהא נשופת ופוחתת: רבעא דרבעא. משקל קטן שלהן היה: חיפה. מחוקן קלת וראוי לחפות בו קמיעין: לכסוב עליו אם הגע. כרבנן דמכשרי. ומיהו קלף גמור דמליח וקמיח ואפיך לא שמיה עור משום הכי לא מני בהדייהו ושיעוריה תנן בהמוליא יין (שבת דף עט:) קלף כדי לכתוב בו פרשה קטנה שבתפילין אבל דיפתרא אינו כשר לתפילין הילכך שיעורו בגט: מאן חלמים. כלומר מאן נינהו ומאי טעמייהו דמכשרי:

ואי אפשר לומר כן דלר׳ מאיר בעינן שיהא מוכח מחוכו כדמשמע בריש כל הגט (לקמן כד:) ' ובדבר שיכול להזדייף אין מוכיח מחוכו כלום יא:

עציץ של אחר וורעים של אחר. ה"ה דהוה מני לאשמועי׳ הכל עד א מיי׳ פ"ג מהלכות בעליך וזרעים של אחד אלא לרבותא נקט הכי דאע"ג דבעל עליך קונה זרעים לא קנה אע"פ שהם בתוך העליך שלו: החזיק בורעים קנה עציץ. לריך עיון אם לריך לומר אגב וקני

כמו בעלמא כדאמרי׳ בפ״ק דקידושין (דף מ.) או שמא הכא לא לריך דכיון דלריך עליך לורעים בטל אגב ורעים וכן גבי שטר כיון שהחזיק בקרקע נקנה השטר בכל מקום שהוא ושמא התם לא בעינן אגב משום דשטר מפסרא דארעא הוא:

בתר נקבו אולינן. י למאן דאמר בהעור והרוטב (חולין קכח.) (ה) בדלעת הנטוע בעליך שחינו נקוב וילאה חוך לעליך הטמא בטומאתו והטהור בטהרתו ה״ה אם עלין בחולה לארץ ונופו נוטה לארץ דמהני יניקת הנוף לענין נוף גופיה וחייב במעשר מכל מקום לא חשיבא יניקת הנוף כיניקת שורש דהא לא מטהרה יניקת הנוף מה שבתוך העליץ והכא מחייב נוף מחמת יניקת העיקר: ובראשרוש לא פליגי והתנן

שתי גנות כו'.

קס"ד דהא דקתני סיפא א"ר מאיר ומה אם ירצה העליון כו׳ שאין זה עיקר הטעם מדקתני נמי התם א"ר מאיר מאחר ששניהן יכולין למחות זה על זה רואין מהיכן ירק זה חי משמע דבסברה פליגי אי זה מהן עיקר ואמרי' נמי התם בגמרא בפ' הבית והעלייה (ב״ת דף קיח:) ואודו לטעמייהו אילן היולא מן הגזע כו׳ ותנן נמי גבי ערלה כי האי גוונא ותימה דלא מייתי הכא מערלה: לא על נייר מחוק. שהכתב על

הנייר שחינו מחוק ועדיו על המחק אבל שניהם על המחק כשר כדאמרי׳ בריש גט פשוט (ב״ב קסד.) ב דאינו דומה נמחק פעם אחת לנמחק שתי פעמים: שלש עורות הן. פי׳ בקונטרס דקלף גמור לא חשיב בהדייהו דלא שמיה עור ועוד אומר ר"י דלא מני בהדייהו קלף משום דבהדיא תנן ששיעורו כדי לכתוב פרשה קטנה שבתפילין ואף על גב דשיעור חיפה דהוי כדי לעשות המיע שנוי במשנה מ"מ לא הזכיר חיפה בהדיא במתני׳™:

בדי לכתוב עליו את הגם. היינו כרבנן דמכשרי אדיפתרא ולהכי מייתי לה הכא ואלו השיעורין אינן לפי חשיבות העור דיש שהוא חשוב ושיעורו גדול מן הגרוע ממנו אלא כל ה׳ שיעורו במה שרגילין לעשות ממנו:

מאן חכמים ר' אלעזר. פי' נקונטרס דאמר עדי מסירה עיקר והבאה להנשא ה לריכה להביא עדי מסירה ודוקא הכא על דבר שיכול להזדייף אומר רש"י דלריכה עדי מסירה בשעה שבאת להנשא אבל בגיטין הכתובים בדבר שאינו יכול להודייף יכולה להנשא ע"י עדי חתימה ואפילו לר' אלעזר כדתנן בפ' בתרא (לקמן פו.) ומייתי ליה בריש מכילתין שאין העדים חוחמין על הגט אלא מפני חיקון העולם ו אבל מה שפי' בקונטרס דלר' מאיר אשה הבאה לינשא בגט הכחוב על דבר שיכול להזדייף אינה לריכה עדי מסירה ועדים החתומים בו אינה מביאה לפנינו אם יש מכירין חתימתן ואי הוה ביה תנאה וזייפתיה ליכא דידע משמע דאי הוי סהדי חקמן ש הוה כשר

336

קרקעיתה גבוה ושאללה של עליון. שהרי עפרו קרקעיתה נמוק, והירק בינתים. מקיפת הגובה שז גבוהה מזו, יש שומים אז בללים (ב"ם קיחה). של עליין, שהי עפרו קרקעיתה נמון, והירק בינתים. מקיפת הגובה שז גבוהה מזו, יש שומים אז בללים (ב"ם קיחה). של עליין, שהי עפרו הוא מומן משם). למלאות את גבתו עפר. משוה קרקעו עלמיום (שם). טבל וחולין מעורבין זה בזה. שאין סומכין על הבכירה למלקו למלאים ולומר שלנד הארץ חייבין ושלנד החוץ פטורין (ב"ב בו"ם). דבהדרי ערבי. האילן עשם פטורין (ב"ב בו"ם). דבמסיק צונמא. באמצע שרשים שאין שני לדדין יכולין לנקן זה מזה (שם). דהדרי ערבי. האילן עשם אחד למעלה בעביו (שם). מצה רמבי שבותן הקרקע הם כשל אילות, הואלי ולמעלה באור העולם עשה אחד, ממערבין יונקומיו (שם). מצה מד, ממקון לותו דבו משום שושין כאן בשחקם קליפת ארו שקורין עול (שם). כי ריבעא דרובעא דפומבדיתא. מופע של פומנדיתא, דרך הסומרים לגור משקולת של עופרת כדי שלא ספתה, לפי שהמתכת משקק ממיד ונסמת האלי שומר מדי בל מומר משקף ממיד ונסמת האלי שומר ב"ב בל שומר בל או מומר מה בוצו עופר מו ביצוע הוא בל מומבדית, דרך הסומרים לגור משקולת של עופרת כדי שלא ספתה, לפי שהמתכת משקף ממיד ונפתה האלי שומר ביצוע הוא ביצוער מדים לאות משור ביצוע הוא בל ביצוע הוא ביצוע היום ב"ב בל מומר מתי בוצוע מופר בל אות מומר מה בוצוע ונות מות האלי שומר בל ביצוע המומרה בל ביצוע הוא בל ביצוע הוא בל ביצוע הוא הוא ביצוע הוא הגבול הוא מומר הוא ביצוע הוא בל ביצוע הוא הוא ביצוע הוא בל ביצוע הוא הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא בל ביצוע הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא בל ביצוע הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא הוא ביצוע הוא ביצוע הוא הוא ביצוע מאליו (שם). קמיע. צליר שעוריה מכדי לזור משקולת (שם). כדי לכתוב עליו את הגט. ומנן (לקמן פה) גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם ושמו ושמה והעדים והזמן, ושיעור זה קטן מכולן (שם).

קסג:) אמר רב שטר הבא הוא ועידיו על המחק כשר וא"ת מוחק וחוזר וכותב אינו דומה מי שנמחק פעם אחד למי שנמחק שני פעמים ואינו פוסל שם אלא שטר הבא על המחק ועידיו על הנייר דמחיק ליה לשטרא וכתיב

מכשירין: יימאן חכמים אמר יירבי אלעזר

עשיו פב טוש"ע ח"מ סימן רב סעיף י: עה ב מיי שם טוש"ע שם סעיף יא: עו ג מיי שם הלי נוו מוש"ע שם סעיף יב: עו ד מיי׳ שם טוש"ע שם

מער ה: עה ה מיי שם טוש"ע שם סעי יב: עם רז מיי׳ פ״א מהל׳ תרומות הלכה כה: ב ח ט מייי שם הלי כד: בא י מיי פי״ח מהלי שבת הלכה יד:

הנהות הב"ח (h) תום' ד"ה נתר וכו' נהעור והרוטג בקישות

: הנטועה

מוסף רש"י

שייך לעמוד קודם. מה הוייה בכסף. כשמהוה עלמה לחיש בכסף, (ג.) קיחה

לן בקדושין (ג.) קיחה קיחה משדה עפרון (טובה קימה משלה עפלון (מובה בד:). דבר הכורת בינו לבינה. שלא יטיל מנאי בגט שיקשרס יחד אלא דברי הבדלה יהו (ערובין טו:) שתהא ספירת דברים סורתת ביניהם ולא יהא מנאי האוגדם יחד (חובה מנאי האוגדם יחד (חובה בד). לעולם אין זה כריתות. שכל ימיה היא היא זה מחמתו (קדושין ה.) דהא כל ימיה קשורה ליטת כל ינמיט קשורים בו שמחמתו היא נמנעת מלשתות יין ותנאי זה תלוי והולך לעולם וחין זה הבדלה (ערובין טו:) או שמחמתו לריכה לעמוד שלא לילך (טובה בד:). עד שלשים יום הרי זה כריתות. אפילו מיד דהיא תקיים תנאו ותלך, שאפשר דברים הללו לבא לידי הבדלה (קדושין ה.) שהרי דברי הבדלה הן לסוף שלשים יום ומותרת מיד לאיש אחר (ערובין טו: וכעי"ז סוכה כד:). מכרת כריתות. דהוה מכי למכתב ספר כרת, דמשמע ספר כורתה, והך דרשא אחריתי מייתורא (קדושין ה.). דלישנא

נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות. מטלטלין עס קרקע, ו אח כיון שקנה לוקח את הקרקע באחד משלשה קנינים, נקנים מטלטלין עמה (קדושין כו.) **כלכר** שהוא קנין לקרקע ואינו קנין למטלטלין (ב"מ m.). בכסת ובשטר ובחזקה. במשיכה וקרקע נקנה במשיכה וקרקע נקנה בכסף ואם מכר לו קרקע ומטלטלין יחד, כיון שנתן דמי הקרקע או מסר לו שטר מכירת קרקע מכירת קרקע או החזיק בקרקע מדעת מוכר נקנו המטלטלין בלא משיכה (ב"ב כז:)**.** תטיפה (ב ב בוה). שהני גנות זו על גב זו. סמוכות זו לזו, האחת

ע"כ שייר לעמוד קודם.